

مقایسه و بررسی درس علوم تجربی در کشور های ایران، انگلستان و ژاپن از نظر محتوا، برنامه درسی، روش تدریس و ارزشیابی

محمد قربان پور

دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی (آموزش ابتدایی) دانشگاه فرهنگیان مازندران، ساری

سعید مهدی پور

دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی (آموزش ابتدایی) دانشگاه فرهنگیان مازندران، ساری

چکیده

درس علوم تجربی که یکی از دروس اصلی دوره های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی است. در این درس، محتوا و روش باید به گونه ای طراحی شود که از یک سو به نیازهای فطری دانش آموزان در زمینه ی شناخت محیط پاسخ گوید، به آنان در پی بردن به شگفتی های جهان کمک کند و معرفت آنان را نسبت به خالق جهان افزایش دهد و از سوی دیگر، آنها را با دانش و بینش مورد نیاز زندگی حال و آینده آشنا سازد. هدف از پژوهش حاضر مقایسه و بررسی درس علوم در کشور های ایران، انگلستان و ژاپن از نظر محتوا، برنامه درسی، روش تدریس و ارزشیابی می باشد. این پژوهش به روش کتابخانه ای صورت گرفته و برای انجام آن از پژوهش های انجام شده، کتاب ها و مقالات منتشر شده و همچنین از نتایج آزمون تیمز استفاده شده است و به بررسی شباهت ها و تفاوت های برنامه درسی، روش تدریس و ارزشیابی در سه کشور پرداخته شده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که درس علوم تجربی دوره ابتدایی در کشور ما از اهمیت کمتری نسبت به سایر کشور ها برخوردار است، مطابق یافته های این پژوهش در کشور های انگلستان و ژاپن از روش های تدریس اکتشافی و با بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در تدریس علوم تجربی استفاده می شود، اما در کشور ما در برخی از مدارس همچنان از روش های سنتی در تدریس استفاده می شود.

واژگان کلیدی: بررسی تطبیقی، علوم ابتدایی، روش تدریس، ارزشیابی، برنامه درسی.

۱- مقدمه

آموزش و پرورش یکی از زیرساخت‌های اصلی هر جامعه‌ای جهت رشد، توسعه و پیشرفت شهروندان محسوب می‌شود. اگر بپذیریم که علوم در تعیین جایگاه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی یک جامعه نقش مؤثری دارد، آنگاه به اهمیت آموزش علوم و نیز لزوم همگانی کردن آن بیشتر پی می‌بریم. آموزش علوم و فناوری یکی از پایه‌های اساسی آموزش و پرورش است که تاثیر مستقیم آن در توسعه فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و افزایش سرمایه های مادی و معنوی یک جامعه به خوبی مشخص شده‌است. از مهمترین دست آوردهای آموزش علوم در مدارس، تربیت افرادی است که دارای معلومات و آگاهی‌های لازم هستند تا بتوانند منطقی فکر کرده و آگاهانه تصمیم بگیرند (Harlen, ۱۹۹۹).

پدیده ی انفجار اطلاعات، تحول سریع در تکنولوژی، حرف و مشاغل، جوامع را با دنیایی متغیر و ناپایدار مواجه ساخته؛ دنیایی که ضرورت همنوایی و هماهنگ شدن با آن دغدغه فکری و نگرانی انسان امروزی است. در مسیر این انطباق علوم تجربی می توانند نقش مؤثری را ایفا نمایند: علوم تجربی راهی را در برابر ما می گشایند؛ که ضمن درک این تغییرات از مواهب آنها برخوردار و با تهدیدهای آنها مقابله نمائیم: البته باید این را در نظر داشت که علوم تجربی نمی توانند همه مشکلات را حل کنند؛ اما می توانند دانش، مهارت و نگرش هایی را برای ما فراهم نمایند که به کمک آنها بتوانیم از طریق روش علمی به حل و کنترل این مسائل نائل گردیم. بنا براین